

paastaar faaledes, at der her er givet det fuldstændigste Forbud mod, at der overhovedet maa exproprieres paa anden Mands Grund, undtagen hvor der ikke paa selve den beskyttede Eiendom uden uforholdsmæssigt Besvær og Bekostning kan faas Fyld, og det vil sige, at hvis man der har taget Materiale til Anlægget, og der er Mere, vil det være at tage paa samme Sted og kan aldrig anvises udenfor de beskyttede Eiendomme.

Strup: Ja, jeg har med Opmærksomhed hørt paa det ærede Medlems Forsvar for sin Læsning af Loven, men for mig er det endnu fuldstændig fort. Jeg kan ikke se, hvad der skulde kunne forhindre Landvæsenkommissionen i at bestemme, at Expropriationen i Henhold til Lovens klare Ord maatte finde Sted udenfor de interesserede Arealer i de Tilfælde, jeg har angivet. Det ærede Medlem kom atter tilbage til en Betragtning om, i hvilken Grad Loven tvinger uvillige Interesserede til at tage Del i saadanne Foretagender, men det er jo ikke Andet, end hvad der ganske simpelt følger, forekommer det mig, af Menneskenes Samliv i Samfundet. Det er jo det Samme, som vi finde paa ethvert Punkt i vor Lovgivning, ved Vandløbslovgivningen og paa mange Steder, at, hvor det skjønnes, at en Foranstaltning virkelig har Interesse for Flere, der overvinder Loven uden videre det enkelte Individ's Modstand mod at tage Del i et Foretagende og en Udgift, som er til hans egen Fordel, og uden dette ser jeg virkelig ikke, hvorledes man kunde komme til Rette med Hensyn til nyttige Foranstaltninger, som Mange ere interesserede i; thi at faae mange Hoveder under een Hat er som bekendt et af de vanskelige Kunststykker, som man endnu har prøvet paa. Jeg ser ikke, hvorledes man kan argumentere fra den i Loven anerkendte Nødvendighed af at bringe alle disse Hoveder under een Hat ved Lovbud og deri søge Støtte for sin Paastand om, at man saa og saa skal kunne tvinge en Mand, der ikke er interesseret, til at ofre Noget af sin Eiendom til Fremme for dette Formaal. Det er mig usforstaaeligt. Jeg skal endnu kun gjøre opmærksom paa, at det forekommer mig, at det eneſte Exempel, som min ærede Modstander her lige over for (Lobiesen) er fremkommen med, ikke var ganske heldigt. Det ærede Medlem sagde nemlig, at der var ham et Dige bekendt, hvorfra Havet har efter Aar gnavede Stykker bort, saaledes at man kunde forudsætte en sikker Ruin for dette Dige, naar det ikke blev hjulpet, vel at mærke, naar det

ikke blev hjulpet igjennem Tilslæelse af Expropriationsret. Det forekommer mig imidlertid, at der i et saadant Tilfælde, som det af det ærede Medlem angivne, allermindest kan være Tale om, at det vil fyldestgjøre Lovparagrafens Vilkaar, nemlig at der kræves en hurtig Istandsættelse, thi jeg kan ikke forstaa, hvorledes en Landvæsenkommission, naar Staden er fket gjennem mange Aars fortsatte Bortsliden af Dige's Grund, kan komme til at sige: Dette Dige trænger til en saa hurtig Istandsættelse, at det maa have Ret til Expropriation. Jeg maa fastholde, hvad jeg tidligere har udtalt, og som ikke er blevet modfagt, at jeg ikke kan skjønne, i hvilke Tilfælde det skulde være positivt umuligt at flaffe Materiale til Diget andet Steds fra, naar der ikke stys nogen Bekostning, og jeg paastaar, at det Hele her kun dreier sig om økonomiske Interesser. Spørgsmaalet er her kun, om rette Vedkommende skal anvende en større Bekostning i Stedet for at kunne tvinge en anden Vedkommende til at finde sig i en Ulempe, thi jeg gad nok vide, hvor i det ganske Land det Tilfælde skulde finde Sted, hvor der er en absolut Umulighed for at flaffe Materiale tilveie andetsteds fra. At denne udvidede Expropriationsret for et Dige's Vedkommende kan strække sig det ganske Land over, behøver jeg vel ikke at gjøre opmærksom paa, da det jo under Sagens 2den og 3die Behandling udtrykkelig blev fremhævet, at dersom et saadant Dige, som det ærede Medlem nævnte, og som han havde særlig Sympathi for, trængte til Sten, saa vilde Vedkommende med denne Bestemmelse i Haanden og støttet paa Landvæsenkommissionens Dom kunne expropriere Sten langs hele Landets Kyst.

Judenrigsministeren: Jeg kan ikke negte, at det under mig noget at høre den ærede 2den Landsthingsmand for 9de Kred's (Strup) som et svært Batteri opføre Hensynet til Grundlovens § 82; thi det forekommer mig, at i sin Almindelighed afgjør den egenlig Sntet med Hensyn til Sagen. Afgjørelsen maa afhænge af, hvorledes de forskellige Love, som have søgt at bringe denne Bestemmelse til Anvendelse, have besvaret Spørgsmaalet om Almindellevet. Det ærede Medlem sagde, at det var første Gang, der var Spørgsmaal om at expropriere til Fordel for mere private Foretagender. Jeg tror, at det ærede Medlem i denne Henseende tager feil; thi Loven af 14de April 1865, som handler om private Bete, giver Sogneforstandere Ret til at expropriere, og en Lov af 1867, som det ærede Medlem vist ogsaa kjender